

با دکتر محمد رسولی درباره شاهکار حکیم ابوالقاسم فردوسی گفت و گو کردیم

شاهنامه مردم وعامه است

۴ برای ایجاد و حفظ این ارتباط عموم مردم با شاهنامه چه باید کرد؟

کارهای جالب و متعددی می توان و باید انجام داد. نخستین و مهم ترین کار همین است که مردم این زمانه هم بدانند شاهنامه مهم است و مطالب مفید و علمی در آن وجود دارد. رسانه ها باید در پخش و نشر مطالبی که بنده و امثال بنده انجام می دهند، بکوشند.

امروزه بسیاری از عموم مردم جامعه، افراد دانشگاه رفته هستند. این گروه عظیم باید از طریق رسانه های جمعی مطلع شوند که شاهنامه افسانه وقصه نیست ودوران آن نگذشته است. شاهنامه کتابی است که افراد با داشتن مدرک دکترای آکادمیک مانند بنده وقت صرف مطالعه و بررسی آن می کنند، چون دارای معانی ژرف و غنی است.

توده مردم باید با محتویات شاهنامه آشنا شوند و بدانند از هر جهت، حتی برای سرگرمی، چه کتاب جذاب و جالبی است. شاهنامه انگار یک نمایشنامه بسیار عالی است. هیچ کس از خواندن آن خسته نمی شود. منتها اینها باید در رسانه ها بیان و بازگو شود تا توده مردم و عموم توجه شان به شاهنامه جلب شود.

۴ وظیفه اهالی ادبیات در قبال شاهنامه و شخصیت جناب فردوسی چیست؟

وظیفه اهالی ادبیات و فرهنگ است که با نگرش نو و به روز، به نشر و پخش مفاهیم شاهنامه بپردازند. به ویژه دوستانی که فقط ادبیات خوانده اند، نگاه و بررسی صرف ادبی به شاهنامه را کنار بگذارند و به پژوهش های ارزنده میان رشته ای که راجع به شاهنامه صورت گرفته، بپردازند.

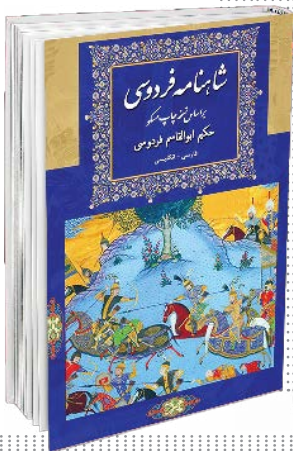
بنده کتابی دارم به نام «داستان باستان» که در آن ۴۰ داستان و گفتار از شاهنامه به زبان ساده و روان و به سبکی مناسب ساخت فیلم کوتاه و نمایشنامه نوشته ام.

هنرمندان سینمایی خوب است اینها را دستمایه ساخت فیلم برای نوجوانان و مردم کنند. مطمئن هستم می شود فیلم های دیدنی و دارای بار ارزشی از آنها تولید کرد.

بنده به سهم خود نهایت تلاش و کوشش را برای گسترش شاهنامه خوانی و شاهنامه پژوهی به کار بسته ام و حتی بر اساس مفاهیم تاریخی شاهنامه فیلمی کوتاه به نام ناسوخ راساخته و همه هزینه آن را از صفر تا صد پرداخته ام.

همچنین کتاب پندهای شاهنامه را برای استفاده عموم نوشته ام که اتفاقا مورد استقبال عامه مردم قرار گرفته و به چاپ ششم رسیده است.

همیشه هم بدون هیچ چشمداشتی آماده همکاری با رسانه های جمعی برای نشر و پخش دستاوردهای مطالعاتی خود درباره شاهنامه بوده و هستم. فقط به خاطر احساس مسئولیت و رسالتی که در این باره دارم.

توده مردم باید

با محتویات

شاهنامه آشنا

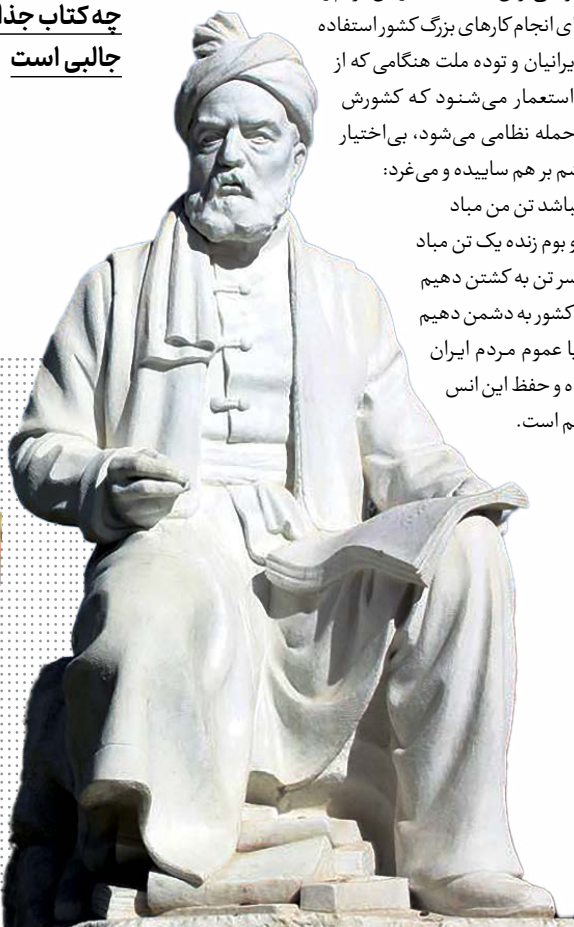
شوند و بدانند

از هر جهت، حتی

برای سرگرمی،

چه کتاب جذاب و

جالبی است

به جنگ با مهاجمان ایران رفته و گاه ایرانی با احساس، سوار بر توسن خیال رخس آرزو رازین می کرده و می تاخته به جنگ بدی ها و دیوها و هنگامه های تنگی و سختی یا در مواقع جنگی و مردی، گرز بر فرق مهاجم کوفته و خود را گویو، گودرز و بیژن پنداشته و در زندگی مردی و راستی پیشه کرده، چرا که از نقال شنیده در شاهنامه آمده: به گیتی به از راستی نیست.

عموم ایرانیان به ورزش های پر ارج باستانی و پهلوان ساز به تشویق شاهنامه روی آورده اند؛ هنگامی که خوانده اند:

ز نیرو بود مرد را راستی

ز سستی کزی آید و کاستی

ارتباط شاهنامه با عامه مردم از آغاز بر قرار بوده و همین مردم شاهنامه را از تطاول روزگار و از جمله یورش ویرانگر مغول حفظ کرده و سینه به سینه به نسل های بعد منتقل کرده اند. شاهنامه کتاب مردم و عامه است.

شاهنامه مردمی ترین کتاب است. از این مردم و شاهنامه می توان برای انجام کارهای بزرگ کشور استفاده کرد. عامه ایرانیان و توده ملت هنگامی که از دیو پلید استعمار می شنود که کشورش تهدید به حمله نظامی می شود، بی اختیار دندان خشم بر هم ساییده و می گرد:

چو ایران نباشد تن من مباد

بدین مرز و بوم زنده یک تن مباد

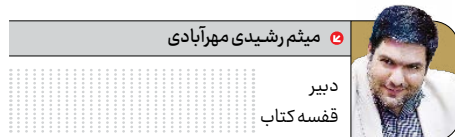
اگر سر به سر تن به کشتن دهیم

از آن به که کشور به دشمن دهیم

شاهنامه با عموم مردم ایران

عجین شده و حفظ این انس

و علاقه مهم است.

دکتر محمد رسولی

دبیر

قفسه کتاب

وقتی صحبت از ادبیات کلاسیک می شود، بیش از هر چیز، ذهن مان به سمت شاهنامه حکیم فردوسی، گلستان و بوستان سعدی و دیوان حافظ شیرازی می رود. در روزگاری که شبکه های اجتماعی و رسانه های تصویری بخش قابل توجهی از وقت و ذهن ما را اشغال کرده، گفت و گو درباره شاهنامه و اهمیتش، شاید دریچه نویی روی مخاطبان باز می کند. با دکتر محمد رسولی که عاشقانه برای ترویج شاهنامه و ادبیات کهن تلاش می کند، درباره همین موضوع به گفت و گو نشستیم.

چرا شاهنامه؟

زیرا در بررسی شاهنامه متوجه شدم و این را نوشته و گفته ام که: چون محتویات شاهنامه به هیچ وجه منافات با مبانی دینی ما و آموزه های پیشرفته فقه پویای متمدنی شیعه ندارد. چون شاهنامه پر از حکمت و نکات اخلاقی و پندها و اندرزهای بسیار مفید است.

چون شاهنامه سبب انسجام ملی می شود.

چون شاهنامه کمک به همبستگی ملی می کند.

چون شاهنامه علم تاریخ است و علم تاریخ مورد تأیید بزرگان است. چون شاهنامه کتاب بی مانند در جهان است و پرداختن به آن سبب اعتماد به نفس ملی و نیز نشانه عظمت و نبوغ ایرانی است و در آن گذشت، ایثار، از خودگذشتگی و خصایص بزرگ اخلاقی ترویج می شود.

چون شاهنامه نشان می دهد تمدن انسانی از شرق برخاسته و انسانیت و خوبی ها از اینجا بوده است.

چرا شاهنامه؟ چون در حالی که همه شیاطین چشم طمع به ایران دوخته اند، شاهنامه وحدت ما را حفظ می کند و روحیه پاسداری از میهن و حفظ ارزش ها را تقویت می کند.

چون شاهنامه، شاه کتاب است و کتابی خوب است.

چرا ارتباط عامه مردم با شاهنامه، مهم است؟

ارتباط شاهنامه با عامه مردم اهمیت فراوانی دارد؛ چون دلیل ماندگاری آن در طول تاریخ به دلیل وجود همین رابطه اش با عموم و عامه مردم بوده است؛ چنان که مردمان در طول این هزار سال بر سر میادین و کوی و بازار و کوچه و معبر، پای داستان و قصص شاهنامه که بزرگ ترها نقل می کرده اند، نشسته اند و گاه نیز به استراحتگاه ها و چایخانه ها و قهوه خانه به نقالی نقالان گوش دل سپرده و در دنیای خیال خویش، همراه رستم دستان می شده اند،

دوره بین

دکتر محمد رسولی را بیشتر بشناسیم

درباره شاهنامه به کشفی مهم رسیدم

در دانشگاه علاوه بر تاریخ و علوم سیاسی، حقوق خوانده ام. دانش حقوق عمومی کمک کرده است مفاهیمی خاص را از شاهنامه کشف کنم و این کشفیات بعدها مقدمه ای شد تا به یک کشف بزرگ برسم که خداوند لطف کرد و این کشف را بر من آشکار ساخت.

کشف بزرگ این بود برخلاف آنچه همه پیشینیان گفته اند که شاهنامه بخش اسطوره ای، افسانه ای، پهلوانی و... دارد، دانستم «شاهنامه همه اش از نخستین بیت تا واپسین آن» تاریخ محض است.

همه آنچه در شاهنامه آمده، بیان راستین رویدادهای واقعی تاریخی است.

من «محمد رسولی» از اوآن کودکی به شاهنامه علاقه داشتم و بعدها در نوجوانی علاوه بر شاهنامه، متون کلاسیک دیگر از جمله آثار سعدی شیرازی، قابوسنامه و کتبی از این دست را بیسپاری خواندم، حتی اگر به ژرفای معانی همه پی نمی بردم. در نوجوانی که جبهه بودم، پشت پیراهن خاکی رنگم، بیتهای حماسی از شاهنامه نوشته بودم.

از اواخر دهه ۷۰ یعنی از سال ۱۳۷۷ به طور جدی

و شبانه روزی شاهنامه پژوهی کرده ام و در

کلاس های استادان بزرگ شاهنامه به

طور مرتب و به طول چند سال شرکت

داشته ام، هر چه استادان گفته اند

نیز به گوش جان شنیده و درباره

آنان پژوهش کرده ام.

این کشف مهم (که البته به ندرت برخی بزرگان دیگر هم حدو دانه آن رسیده یا اشاراتی داشته اند) سبب شد به دنبال آن، پیگیر یافتن دیگر مسائل موجود در یک جامعه سیاسی بگردم. گشتم، یافتن و برخی از این یافته ها را در کتاب مهم «مبانی حقوق عمومی در ایران کهن» آوردم و انتشار دادم. در رابطه با شاهنامه، پژوهش های زیادی کرده و کتب متعددی نوشته ام که برخی از آنها عبارتند از: نگاهی نو به شاهنامه، پندهای شاهنامه، گفتارهای شاهنامه، داستان باستان، سوگواری در شاهنامه، آشپزی و خوراک در شاهنامه، مقالات شاهنامه، خردنامه و... .

همچنین بیش از ۱۰۰ نوشتار مختلف درباره مسائل شاهنامه پژوهی در نشریات گوناگون نوشته ام. بیش از ۵۰ برنامه در رادیو سراسری فرهنگ داشته و چند برنامه تلویزیونی مربوط به شاهنامه یا مسائل حقوقی شاهنامه داشته ام. چند سالی است که همراه نیز یک نشست تخصصی شاهنامه پژوهی در خانه اندیشمندان علوم انسانی یا در موسسه فرهنگی بزرگمهر حکیم برگزار می کنم.

